

Deo optimo maximo uni & trino, Virgini Deiparæ, & sancto Luca orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA

Quodlibetariis disputationibus, manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimâ-octavâ Januarii.

M. PHILIPPO BERNARDO DE BORDEGARAYE, Doctore Medico, Præsidente.

An Variolæ Emeticum?

VARIOLÆ, juvenilia ut plurimum infestant corpora: vetus morbi genus, humano generi notum ab incunabulis, ferè nullis assuefactum remediis, planè eò Medicinæ ludibrium: Quò curatur, ægrius furit: Non inde vulgus sollicitum facit: Ille quippe arcana fortis non rimatur impotens, nec insultui præcavet artifex, variolarum sequitur progressus; neque remedio præpostere utitur, morbi genium perverfuro. Quæ tunc portenta facit? Quibus stipatur symptomatis, quando nocivos quod libet remedium infons producit effectus: Hinc in tali morbo horremus à Phlebotomiâ sæpius, Cardiaca fortiora vitamus, parcimus omnino purgantibus. Qui Emeticis indulgent scopum non metiuntur: Quæ hodie horrida Chymicorum progenies exhibuerit pericula: Quot huic morbo epidemicè hoc anno grassanti mala intulerit? Testis & oblituit multorum praxis infida, dum suos habuit unde lugeret ægros. Quid enim violentas ingeris hic manus? Res nondum in præcipiti, extrema postulant: Desine, vitales extinguere spiritus: sanguis vires amat, nec tantæ causam luis, si demas, superabit: Vide quid benignioris mens nostra suggerit, cum vel mitiora timeamus remedia.

ILLIUS morbi causam in primis viis latitantem nè quæso, investiges; à miasmate æthereo sanguini intruso eoque venenato ac nimis fermentante prosapiam ducere, affirmaveris semper: E centro victas, dum deponit in superficiem, secretionis reliquias sanguis, sub specie pustularum apparet morbus, ejus dyscrasiam mox enendaturus: Non secus ac in dolio, multum fermentationem concipiens, particulas detrudit ad latera non miscibiles, unde homini pollicetur jucunda pocula: In illo conamine, ac luctatione partium insensibilium, fit totius liquoris depuratio mechanica: Quædam materies morbificæ portuicula per urinas, aliæ per sudores, multæ per insensilem evacuationem, quæ data porta ruunt, ac probè amandantur; illæ per incernicula glandularum seu intestinalium, sive ventriculi non leviori emolumento abeunt; Quæ, inquam, per cutis glandulas erumpunt, providæ naturæ ministerio, tanquam à domicilio sanguinis longè distantes, tutius rem gerant ac felicius: Neque putes, hæc omnia posse aptè secerni: sunt obices, quos, nè quis Emeticis resolvere aggrediatur, cum pretiosi laticis *cholerae* veneno quasi exhaustam, deprædari omnino penes illud sit medicamentum.

NATURAM Emetici odorari si libuerit, ejus indagationi non immorabimur, cum tartari acidum sulphure antimonii imprægnatum illius constituere essentiam, atque ideò vim non nisi in ventriculo suam constabit exerere, potiusve tyrannidem, quoties ægroto nauseanti in variolis propinetur: Quò natura vergit, eò ducere oportet? Conclamat ille, non tam Hippocraticæ interpres sententiæ, quàm antimonii assertor, sed quàm errat, & graviter quidè, dum mitiori prospicit symptomati: Ab excreticibus ventriculi glandulis, delabuntur subacta à sanguine ac separata, per intestinalem fistulam brevi exernenda cum fecibus; quæ lustrando fundum leviolem fermento aciditatem conciliant, & fibrillis quemdam excitant commotionis sensum: Cur igitur tam inhians levi de causâ eruetur indicatio? An saburra humorum stabulet in foribus? An naturæ venenum excutere molienti suppetias feret decantatum remedium; ex succussu stomachi, quid pertimescendum, audias: In illius contractione, fibræ minorantur, glandulæ comprimuntur, aditusque ad excretoria vasa ex parte sanguinis rectè præcludi nemo inficias ibit; quod patet earum partium *anatomia*: Sic materiæ regurgitanti, diororum incohaturæ symptomatum seriem, ansam præbebit inhumanitèr.

UNIVERSALE morborum omnium antidotum, ut volunt, promant *Sibiatores*? Naturæ collabentis spem alteram jactitent? Ut pharmacum immortalitatis usurpent? Evanescent sponte in variolis encomia, & arsenicali indutum figurâ, ex strage, Emetici opprobrium nanciscetur. O quantum naturæ conatus, in eliminando veneno, interturbat: Quem tumultum, vehementi suo nisu, in spasnum ventriculum adigens, imperit spiritibus fibrarum incolis? Mira hinc recru-tescunt symptomata, diarrhææ subsequuntur, deliria invadunt, insultus epileptici percipiuntur, & aura venenata, quasi de novo revirescens, ac sanguini intimiùs commixta, circulando unâ serpit inter viscera, incendium portans & exitum. Quid mireris? Scibis sic volet abusus; cui nostra lubens faver ætas: Nullum medicalitris remedium arrisit antimonio magis, nec unquam inde defecit crudeliùs: Proscriptâ luxurie medicamentorum, apud Pharmacopolas principatum obtinet: Specifici more porrigitur omnibus: ita temporum imprudentia, quorundam comprobavit audaciam.

MEDICINA sagax satis utitur melioribus: Successus remedii illius non buccinat temeritas; nec ad exitum morbi ejusdem festinat aviditas: Non populari fulta rumore, famam subripit specificis; religiosè præcepta servat antiquitatis; nec improvisò praxeos novitati studet ambitiosa: Facile videas Hippocratis vestigiis insistere; persequi cocta, cruda digerere, invigilare orgasmo: Ut naturæ ministrum; ad tempus attendere; perferutari temperamenta, rationem habere ætatis: haud negligere mechanicum; viscerum intueri structuram; liquorum mutationes, conversiones, ponderares, sublevare, imitari: Addam ultimò, nihil moliri nisi mediante experientiâ; nec falli præjudiciis: Quam diceres, veneno quasi blandiri variolarum; at, quò tunc feriat, meditari: viribus ægri consulendis, roborandis intentam; hostem laceffere, nec satagere primò, negotiorumque id omne, naturæ intentionibus committere: hac namque viâ, hominum cachinnos vitabit ars cœmia: Dum furor antimonii, nec plus ultra expatiatur, novas cædes in variolis patraturus.

Non ergo Variolæ Emeticum.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI

M. Matthæus Dionysius Fournier.
M. Carolus Thuillier.
M. Jacobus Soubaiz.

M. Carolus Bompare.
M. Claudius de Fresne.
M. Daniel Tawry.

M. Franciscus Maillard.
M. Joannes Poisson.
M. Jacobus des Prez.

Proponebat Parisiis LUDOVICUS FRANCISCUS DUTAL, Parisinus, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1700.